

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ ČEŠKOGA JEZIKA –
MATERINSKOGA JEZIKA

ŠKOLNÍ SOUTĚŽ V ČESKÉM JAZYCE – MATEŘSKÉM JAZYCE

2025

7. a 8. třída

HESLO

POČET BODŮ:

	100
--	-----

Prosudbeno povjerenstvo:

1. _____

2. _____

3. _____

Predsjednik/ca Školskog povjerenstva:

_____, 7. ožujka 2025.

1. Čtení textu s porozuměním

Přečtěte si text a odpovězte na otázky.

Bílý papoušek kakadu

Dáša Bláhová

ZDROJ: <https://pixabay.com>

Kdysi dávno, v době snů, žil u velikého košatého stromu starý muž, který měl dva syny. Synové se o svého otce dobře starali. Každý den vyběhli ráno na lov, zatímco otec hlídal oheň, aby nevyhasl, chlapi se celý den snažili, aby večer přinesli domů různé pochoutky.

Občas ulovili klokana, někdy ještěrku goanu, která, opečená na ohni, byla otcovou zvláště oblíbenou pochoutkou. Často natrhali plné hrsti lesních plodů. Nejraději si pochutnávali na divokých borůvkách, malých divokých rajčátkách nebo na třešních zvaných „lili-pili“.

Jednoho dne, když chlapi byli zase na lovu, objevili na planině opuštěné malé jezírko. Vzpomněli si, jak jim otec kdysi, když byli malí, vyprávěl o jezírku, které je zakleté.

„Je to posvátné místo, pramen čisté vody, který lidská ruka nesmí pošpinit,“ vybavili si jeho slova.

„Pojďme raději domů, už se stmívá, otec má už jistě hlad,“ řekl starší syn. Když se ale večer všichni sesedli u ohně k jídlu, mladšímu synovi to nedalo a začal se otce na jezírko vyptávat.

„Opovažte se k tomu jezírku znovu přiblížit,“ varoval je otec.

Druhého dne ráno vyrazili synové jako obvykle na lov.

„Běž napřed! Dohoním tě, není mi dobře,“ vymluvil se mladší syn. Jakmile byl starší bratr z dohledu, mladší se otočil a pelášil k tajemnému jezírku. V uších mu znělo otcovo varování, ale nemohl si pomoci. Skočil rovnou do jezírka a přeplaval na druhý břeh. V okamžiku, kdy vylezl z vody, vyrazilo mu na těle několik bílých peříček a pak i celá brka. Za chvíli měl celé tělo obrostlé bílým peřím. Než stačil údivem otevřít ústa, přeměnila se v zahnutý zobák. Stal se z něho bílý papoušek.

Vyděšen vzlétl k nebi, pár žlutých brk se mu hrůzou zježilo na hlavě. Vydal se hledat rodný strom.

Otec seděl u ohně a čekal. Náhle uslyšel srdceryvný skřek. Vzhlédl a pochopil, že jeho mladší syn porušil zákaz. Ale už mu nemohl pomoci.

Proto když dnes potkáte bílého papouška, který mluví, porozumíte mu. Nezapomněl lidskou řeč a chce vám říci: „Neradno je dělat věci pokradmo“.

Pohádky z klokaní kapsy

Čítanka pro 7. ročník základní školy, Nová škola-DUHA, 2016

1. Které postavy v pohádce vystupují? _____

2. Najděte v textu synonymum ke slovu *upozornit* _____

3. Najděte v textu synonymum ke slovu *běhat/hnát se* _____

Zakroužkuj, zda je tvrzení pravdivé, nebo ne:

4. V papouška se proměnil mladší syn. ANO NE

5. Otec si nejraději pochutnával na jahodách. ANO NE

6. Otec jim každý den vyprávěl o zakletém jezírku. ANO NE

7. Která zvířata jsou v pohádce zmíněna?

8. Vypište poučení plynoucí z pohádky. _____

9. Kdo se v pohádce staral o oheň?

a) matka

b) otec

c) starší syn

10. Rodina bydlela:

a) u jezírka

b) u stromu

c) u skály

2. Čtení textu s porozuměním

Přečtěte si text a odpovězte na otázky.

Les

Jaroslav Seifert

ZDROJ: <https://pixabay.com>

Kamení města šlapu rád,
tvrdé už se mi nezdá.
Každého jinam vede snad
na nebi jeho hvězda.

Lesníkem také chtěl jsem být,
počítat kubíky dřeva,
les křížem krážem prochodit
a čekat na tetřeva.

Srnečky hlídat na louce
a měřit smrky, duby,
mít sojčí péro v klobouce
a znak s kančími zuby.

Po mechu bych se procházel
a v zimě krmil laně;
i pro psa už jsem jméno měl –
však zapomněl jsem na ně.

Veverky, bílé pod bříšky,
jež hnízdí mezi ptáky,
mám dodnes rád. A oříšky,
ty míval jsem rád taky.

Dýchal bych vůni pryskyřic,
i houby voněly by.
Řekněte, co je v světě víc,
než najít pěkné hříby!

Co ze všeho dnes zbylo mi,
z těch snů šťastného lovce?
Chodím dnes také pod stromy,
ale jen ve Stromovce.

Šel malíř chudě do světa

3. Balada je:

- a) vymyšlený příběh, vystupují v ní nadpřirozené bytosti a končí šťastně
- b) rozsáhlé epické dílo s množstvím postav
- c) lyrickoepická báseň se smutným a často tragickým koncem

	1
--	---

4. O jaký básnický prostředek se jedná? „po obloze plují beránci“

- a) metafora
- b) hyperbola
- c) přirovnání
- d) anafora

	1
--	---

5. Mezi literární druhy nepatří:

- a) román
- b) lyrika
- c) drama
- d) epika

	1
--	---

6. Spoj literární dílo s jeho autorem, tak že napíšeš číslo na linku.

1. Karel Hynek Mácha	_____ Babička
2. Karel Jaromír Erben	_____ Máj
3. Karel Čapek	_____ Maxipes Fík
4. Čechura/Šalamoun	_____ Devatero pohádek
5. Božena Němcová	_____ Staré pověsti české
6. Alois Jirásek	_____ Rozum a štěstí

	6
--	---

7. Literární žánr kratšího rozsahu, který má jednoduchý příběh a vystupuje v něm malé množství postav, se nazývá _____.

	1
--	---

8. Antonyma jsou slova:

a) protikladná

b) jednoznačná

c) slova stejně znějící, označují zcela odlišné skutečnosti

	1
--	---

9. Napiš zkratky:

to jest _____

například _____

takzvaný _____

a tak dále _____

	4
--	---

10. Spoj protiklady tak, že napíšeš čísla na linku před protiklad:

1. nenávidět _____ prohrát

2. zvítězit _____ chudnout

3. bohatnout _____ odmítnout

4. přijmout _____ milovat

5. bořit _____ stavět

	5
--	---

11. Doplň pořekadla, rčení, přísloví a pranostiky: *koza, ptáče, klín, kamna, srdce, nohy*

a) Co oči nevidí, _____ nebolí.

b) Ranní _____ dál doskáče.

c) Rozumět něčemu jako _____ petrželi.

d) Vzít _____ na ramena.

e) Vytloukat _____ klínem

f) Březen, za _____ vlezem. Duben, ještě tam budem.

	6
--	---

12. Co znamená, když se řekne?

1. Padla mu do oka.

- a) Urazila ho.
- b) Líbila se mu.
- c) Nebyla mu sympatická.

2. Stěny mají uši.

- a) Všechno je vidět.
- b) Všechno je cítit.
- c) Všechno je slyšet.

3. Sousedka je drbna.

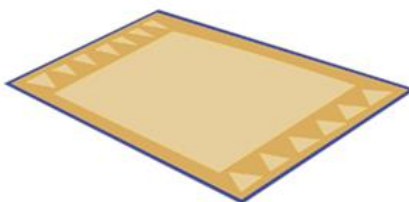
- a) Sousedka pomlouvá ostatní.
- b) Sousedka má ráda lidi.
- c) Sousedka je nepříjemná

	3
--	---

13. Napiš názvy věcí na obrázku:

ŘEDZ, KRAPČA, DNILECE, MYKAČ, CEREBOK, SLOKŘE, RÁSPOK

	7
--	---

14. Kterou z mluvnických kategorií neurčujeme u podstatných jmen?

- a) pád b) číslo c) rod d) osobu

	1
--	---

15. Urči slovní druhy:

sklonil – _____

svou – _____

pyšnou – _____

hlavu – _____

	4
--	---

16. Doplňte slovesa ve správném tvaru v minulém čase:

pěstovat, vyhovovat, zúčastnit se, starat se, zařídit si.

1. Maminka _____ o nemocné děti.
2. Monika _____ na své zahradě mnoho růží.
3. Hudebníci _____ festivalu Pražské jaro.
4. _____ (my) nový byt.
5. _____ mi, že jsme se setkali v 19 hodin.

	5
--	---

17. Doplň správný tvar zájmena.

1. Řekni _____ (já), proč _____ (já) stále zlobíš?
2. Nikdo _____ (vy) neviděl?
3. Doufáme, že s _____ (ty) budeme spokojeni.
4. Mrzí _____ (my), že s _____ (my) nepojedete na výlet.

	6
--	---

18. Doplň správnou předponu: za, na, roz, u, do.

Bylo teplo a led na rybníku rychle ____ mrzl.

Okno do rána úplně ____mrzlo, protože v noci bylo 10 stupňů pod nulou.

V zimě ____padlo přes metr sněhu.

První sněhové vločky ____padly na zem.

____padl jsem na zledovatělém chodníku.

	5
--	---

19. Ve kterém řádku je chyba v pravopisu velkých písmen?

a) Spisovatel Jan Neruda se narodil v Praze.

b) Bydlím v Dlouhé ulici.

c) Výzkumy Měsíce pokročily.

d) Petr bydlí v České Republice.

	1
--	---

20. Doplňte i/í nebo y/ý.

Kočk__ číhal__ na m__š.

Spatřil__ l__šku, jak se pl__žila ke kurníku.

Teta sl__šela soused__, jak si o nás povídal__.

Ub__toval__ jsme se v m__slivně.

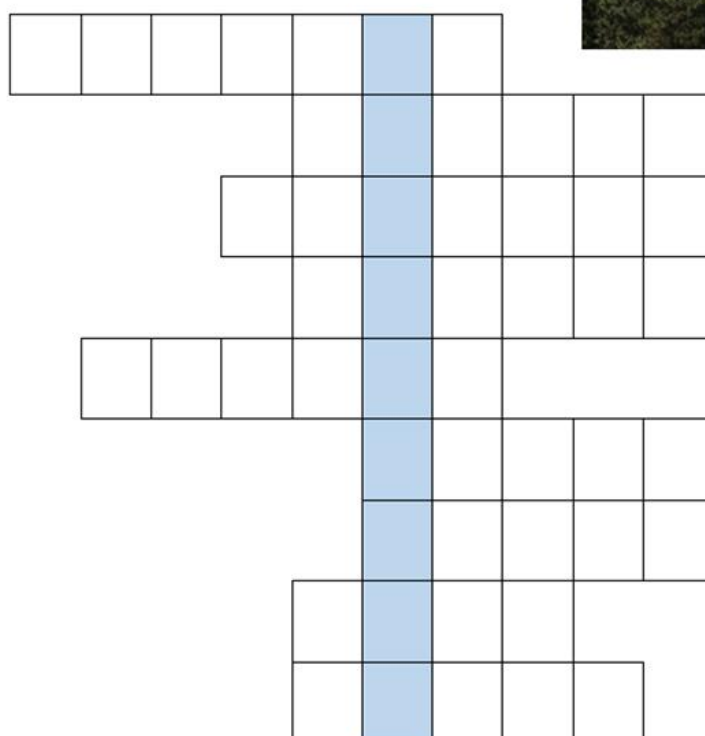
ZDROJ: <https://pixabay.com>

	12
--	----

21. Vyluštěte tajenku.

1. Součástí České republiky jsou Čechy, Morava a ...
2. Stoupenci učitele a reformátora Mistra Jana Husa se nazývají ...
3. Nejdelší česká řeka je ...
4. Nejvyšší vrch v České republice je ...
5. Nejslavnější a nejhranější český hudební skladatel se jmenuje Antonín ...
6. Autor, který napsal Osudy dobrého vojáka Švejka, se jmenuje Jaroslav ...
7. Středověké astronomické hodiny, umístěné na radnici v Praze jsou ...
8. Druhé největší město v České republice podle počtu obyvatel je ...
9. Český spisovatel, který vymyslel slovo robot, se jmenuje Karel ...

ZDROJ: <https://pixabay.com>

Tajenka: _____